

PSIHIJARIJA

I. hrvatski kongres o prevenciji i rehabilitaciji u psihijatriji

U Svetom Martinu na Muri održan je od 4. do 6. ožujka 2010. godine Prvi hrvatski kongres o prevenciji i rehabilitaciji u psihijatriji s međunarodnim sudjelovanjem, na kojem je sudjelovalo oko 200 sudionika raznih struka koji se bave unapređenjem i zaštitom mentalnog zdravlja. Kongres je održan pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske. Uz Hrvatsko društvo za zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja HLZ-a, kao glavnog organizatora, suorganizatori kongresa bili su Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Klinika za psihološku medicinu KBC Zagreb, Hrvatsko društvo za psihosomatsku medicinu i suradnu psihijatriju HLZ-a, Hrvatsko društvo za farmakoekonomiku i ekonomiku zdravstva, Hrvatsko društvo za dječju i adolescentnu psihijatriju i psihoterapiju HLZ-a, Hrvatsko društvo za palijativnu medicinu HLZ-a, Hrvatsko društvo za alkoholizam i druge ovisnosti HLZ-a, Hrvatsko društvo za psihofarmakoterapiju i biologijsku psihijatriju HLZ-a, Hrvatsko društvo za forenzičku psihijatriju HLZ-a, Hrvatsko društvo za kliničku psihijatriju HLZ-a, Hrvatsko društvo za spolno prenosive bolesti HLZ-a, Hrvatsko psihijatrijsko društvo i Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest, uz značajnu podršku Koalicije udruga u zdravstvu.

Suorganizatorstvo Hrvatskog kardiološkog društva na kongresu bilo je u skladu s trendovima Europskog psihijatrijskog društva, koje je na godišnjem kongresu održanom prije nekoliko tjedana u Münchenu kao suorganizatora također uključilo Europsko kardiološko društvo s brojnim temama iz područja psihosomatskih aspekata u kardiologiji.

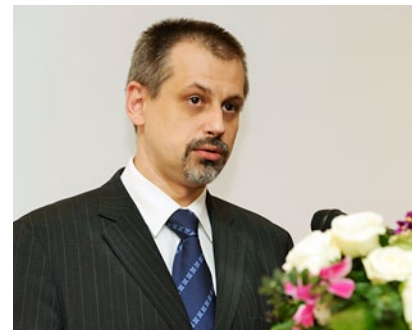
Mentalno zdravlje – preduvjet razvoja društva

Kvalitetna prevencija i rehabilitacija u psihijatriji zahtijevaju multidisciplinarni timski pristup i suradnju, pa su na kongresu uz psihijatre ak-

Na kongresu, održanom pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske, sudjelovalo je oko 200 sudionika raznih struka koji se bave unapređenjem i zaštitom mentalnog zdravlja. Uz psihijatre, aktivno su sudjelovali liječnici obiteljske medicine kao i liječnici drugih specijalnosti, psiholozi, socijalni radnici, defektolozi, radni terapeuti, medicinske sestre, duhovnici, novinari i predstavnici vladinih i nevladinih udruga te institucija. Nakon kongresa, predsjednica Vlade sastala se u Banskim dvorima s članovima Organizacijskog odbora kongresa, koji su izrazili zahvalnost za potporu u organizaciji događanja, te najavili donošenje Rezolucije o mentalnom zdravlju RH koja bi se trebala ukoro uputiti Hrvatskom saboru.

Na otvorenju kongresa nazočne je pozdravio predsjednik Hrvatskog liječničkog zbora prof. dr. sc. Željko Metelko

U ime Vlade RH kao pokrovitelja kongresa skupu se obratio i državni tajnik Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi dr. Ante Zvonimir Golem

tivno sudjelovali liječnici obiteljske medicine kao i liječnici specijalisti drugih struka, psiholozi, socijalni radnici, defektolozi, radni terapeuti, medicinske sestre, duhovnici, novinari i predstavnici vladinih i nevladinih udruga te institucija. Kongres je otvorio predsjednik Organizacijskog odbora doc. dr. sc. Veljko Đorđević, dr. med., koji je naglasio važnost održavanja kongresa kao značajnog koraka prema prijedlozima dopune Nacionalne strategije o mentalnom zdravlju RH i izradi Rezolucije o mentalnom zdravlju RH koja bi se uputila Hrvatskom saboru.

Naglasio je da je mentalno zdravlje stanje potpunog tjelesnog, psihičkog, duhovnog i socijalnog blagostanja, pri čemu pojedinac realizira svoje sposobnosti, uspješno se suočava s uobičajenim životnim stresovima i daje svoj doprinos razvoju zajednice. Mentalno zdravlje je preduvjet za optimalno funkcioniranje pojedinaca, obitelji, zajednica i

društava i jedno je od osnovnih prava svake osobe te ključni resurs socijalnog i ekonomskog razvoja nacije.

Svjetska zdravstvena organizacija procjenjuje da u svijetu od mentalnih bolesti i poremećaja pati oko 450 milijuna ljudi. Zbog relativno visoke prevalencije, čestog početka u dječjoj i mlađoj odrasloj dobi i kroničnog tijeka, narušavanja kvalitete života te značajnog udjela u troškovima liječenja, mentalne bolesti i poremećaji predstavljaju vodeći javno-zdravstveni problem u svijetu, s velikim psihološkim, ekonomskim i socijalnim posljedicama koje ugrožavaju pojedinca, obitelj i društvo u cjelini. Mentalno zdravlje je preduvjet razvoja društva pa se suvremene strategije za zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja sve više usmjeravaju prevenciji i rehabilitaciji, multidisciplinarnoj i međusektorskoj suradnji, individualiziranom pristupu prema bolesniku te brizi za oboljele u zajednici. Promocija mentalnog zdravlja

je proces usmjeren poticanju čimbenika usmjerenih kreativnom razvoju pojedinca te eliminiranju ili minimaliziranju čimbenika koji povećavaju distres i narušavaju kvalitetu života. Preventivne strategije su ključne komponente promocije mentalnog zdravlja, kako u procesu liječenja tako i u procesu rehabilitacije.

U uvodnom je dijelu skup pozdravio i predsjednik Hrvatskog liječničkog zbora prof. dr. sc. Željko Metelko, koji je podržao organizaciju kongresa i naglasio suvremene spoznaje o međupovezanosti duše i tijela u zdravlju i bolesti. U ime Vlade RH kao pokrovitelja kongresa skupu se obratio i državni tajnik Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi dr. Ante Zvonimir Golem, koji je izrazio nadu da će kongres rezultirati kvalitetnim prijedlozima struke za dopunu postojeće Nacionalne strategije mentalnog zdravlja RH. Dopredsjednici Organizacijskog odbora kongresa prim. dr. sc. Ranko Stevanović i dr. sc. Marijana Braš iznijeli su podatke o epidemiologiji mentalnih bolesti i poremećaja u svijetu te o suvremenim strategijama zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja u svijetu. U uvodnom je dijelu održan i tzv. tele-voting, odnosno glasovanje sudionika kongresa o stanju u Hrvatskoj na području prevencije i rehabilitacije mentalnih bolesti i poremećaja.

Nacrt Rezolucije o mentalnom zdravlju RH

U iduća je dva dana održano nekoliko desetaka plenarnih predavanja te niz paralelnih simpozija i okruglih stolova iz raznih područja prevencije i rehabilitacije mentalnih bolesti i poremećaja. Osobito su zanimljiva bila predavanja iz područja dječje i adolescentne psihijatrije uz okrugli stol o stanju i potrebama razvoja strategije za to izrazito važno područje.

Vodeći hrvatski stručnjaci koji se bave oboljelima od raznih ovisnosti održali su predavanja o alkoholizmu, ovisnosti o drogama, kockanju i pušenju. Posebno zanimanje pobudilo je predavanje o tome postoji li odgovorno priređivanje igara za sreću. Velik broj predavanja bio je posvećen prevenciji i rehabilitaciji shizofrenije te depresivnih i anksi-

Doc. dr. sc. Veljko Đorđević, predsjednik Organizacijskog odbora kongresa, naglasio je važnost održavanja skupa kao značajnog koraka prema prijedlozima dopune Nacionalne strategije o mentalnom zdravlju RH i izradi Rezolucije o mentalnom zdravlju RH

Prof. dr. sc. Davor Miličić, specijalist kardiolog i dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održao je izrazito zanimljivo predavanje o važnosti psiholoških faktora u rehabilitaciji bolesnika s infarktom miokarda

Članovi Organizacijskog odbora kongresa: prim. dr. sc. Ranko Stevanović, dr. sc. Marijana Braš, doc. dr. sc. Veljko Đorđević

Prof. dr. sc. Antonio Juretić je kao onkolog zajedno sa psihijatricom dr. sc. Marijanom Braš moderirao niz predavanja posvećenih psihoonkologiji i palijativnoj medicini

oznih poremećaja, kao i seksualnim poremećajima i psihološkim aspektima debljine. Kao značajan hrvatski i svjetski problem istaknuta je suicidalnost, a uz poraznu hrvatsku statistiku o suicidima održana su i izlaganja o fenomenima samoozljeđivanja kod mladih kao i o suicidalnosti tijekom bolničkog liječenja. Posebno naglašavamo važnost okruglog stola posvećenog rehabilitaciji oboljelih od PTSP-a, na kojem su, uz predstavnike Ministarstva branitelja, obitelji i međugeneracijske solidarnosti i psihijatrije, sudjelovali i predstavnici braniteljskih udruga.

Održano je i nekoliko zanimljivih izlaganja iz područja forenzičke psihijatrije i etike u psihijatriji. Kao značajan problem istaknut je i nedostatak centara za pomoć osobama s intelektualnim teškoćama uz prezentaciju suvremenih modela u svijetu. Održan je i velik broj predavanja iz područja psihosomatske medicine, a naglašavamo važnost aktivnog sudjelovanja kardiologa,

dermatologa, neurologa, onkologa, pedijataru, anesteziologa i specijalista obiteljske medicine u predavanjima i raspravama na ovom važnom području. Posebno se govorilo i o problemima iz područja psihogerijatrije i palijativne medicine jer Hrvatska nema nijednu ustanovu za palijativnu medicinu niti organiziran pristup liječenju bolesnika s demencijom. Uz stručna predavanja iz psihoonkologije, algologije i palijativne medicine, predstavljene su i inicijative udruga onkoloških bolesnika kao i Zaklada onkologija. Svi sudionici kongresa dobili su i knjižicu „Emocije i karcinom“.

U završnom dijelu održana su izrazito zanimljiva predavanja o ulozi medija i nevladinih udruga u prevenciji i unapređenju mentalnog zdravlja. Na kraju kongresa predstavljene su zaključci i nacrt Rezolucije o mentalnom zdravlju RH. Dogovoren je sastanak svih stručnih društava organizatora i nevladinih udruga na kojem bi se nastavila izrada

konačnog prijedloga koji bi se uputio Saboru RH.

Organizacijski odbor kod predsjednice Vlade

Nakon kongresa, dana 11. ožujka 2010. godine predsjednica Vlade Republike Hrvatske Jadranka Kosor sastala se u Banskim dvorima s članovima Organizacijskog odbora 1. hrvatskog kongresa o prevenciji i rehabilitaciji u psihijatriji. Tom prigodom predsjednik Organizacijskog odbora kongresa doc. dr. sc. Veljko Đorđević uručio je Jadranki Kosor

Povelju Hrvatskog društva za zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja Hrvatskog liječničkog zbora za svekoliki doprinos zaštiti i unapređenju mentalnog zdravlja kao važnom čimbeniku zaštite ljudskih prava i razvoju civilnog društva. Također, zahvalio je u ime Organizacijskog odbora na pokroviteljstvu Vlade Republike Hrvatske nad kongresom. Predsjednica Vlade zahvalila je na Povelji te rekla da će i dalje pomagati projektima.

Predsjednica Hrvatskog društva za palijativnu medicinu Marijana Braš izvijestila je predsjednicu

Vlade o humanitarnoj akciji „Ostani uz mene“, čiji je cilj osnivanje prve Ustanove za palijativnu medicinu u Hrvatskoj. Svjetska praksa ukazuje na iznimnu učinkovitost ustanova za palijativnu medicinu, ali i na njihov doprinos humanosti društva te kvalitetnoj organizaciji zdravstvenog sustava. Jadranka Kosor izrazila je potporu inicijativi i istaknula kako će imati njezinu punu podršku tijekom provedbe projekta.

*Dr. sc. Marijana Braš, dr. med.
Klinika za psihološku medicinu,
KBC Zagreb*

LIJEČENJE BOLI

Međunarodni simpozij o boli u Moskvi

U Moskvi je 4. i 5. veljače 2010. godine održan godišnji kongres Ruskog udruženja za proučavanje boli, u sklopu koga je organiziran i Međunarodni simpozij o suvremenim spoznajama u dijagnostici i liječenju boli pod pokroviteljstvom Europske federacije ogranaka Međunarodnog udruženja za proučavanje boli (EFIC).

Na spomenutom je kongresu sudjelovalo oko 1500 liječnika iz svih krajeva Rusije te nekoliko inozemnih predavača iz Europe i SAD-a.

U sklopu međunarodnog simpozija, kojeg je kao domaćin moderirao neurolog prof. dr. sc. Alexey Danilov, održano je izrazito zanimljivo predavanje prof. dr. Davida Pattersona iz SAD-a o hipnozi i tehnikama distrakcije putem virtualne stvarnosti u kontroli boli. Prof. Christina Tassorelli je govorila o e-

tehnologiji u liječenju glavobolja te o nizu javnozdravstvenih i stručnih aktivnosti u Italiji posvećenih tom važnom problemu.

Predsjednik EFIC-a prof. dr. Giustino Varrassi održao je plenarno predavanje o boli kao izrazito velikom javnozdravstvenom problemu u Europi. Prof. Rudolf Likar iz Austrije i dr. Reinhard Sittl iz Njemačke održali su odličan tečaj o neuropatskoj boli te i na taj način prezentirali europski interaktivni tečaj o boli koji se tradicionalno održava početkom jeseni u Klagenfurtu.

Dr. sc. Marijana Braš, specijalist psihijatar iz Klinike za psihološku medicinu KBC-a Zagreb, održala je plenarno predavanje o ulozi psihijatra u multidisciplinarnom timu za liječenje boli.

Uz odlično posjećen i zanimljiv međunarodni simpozij održana je i

konferencija za novinare na kojoj je sudjelovalo više od 40 novinara iz brojnih ruskih medija, a na kojoj su međunarodni predavači predstavili široj javnosti svoja predavanja te odgovarali na brojna pitanja. Upravo je hrvatskoj predstavnici postavljano niz pitanja o psihijatrijskim aspektima kronične boli, uz iznenađenje i pohvale što su se psihijatri u Hrvatskoj, za razliku od Rusije, već počeli uključivati u multidisciplinarno liječenje tih bolesnika. Na spomenutom je skupu dogovorena daljnja suradnja s kolegama iz Moskve te s predavačima iz Austrije, Italije i Njemačke, osobito na području razvoja edukativnih aktivnosti iz područja boli u ovom dijelu Europe.

*Dr. sc. Marijana Braš, dr. med.
Klinika za psihološku medicinu,
KBC Zagreb*

Predsjednik EFIC-a prof. dr. sc. Giustino Varrassi i dr. sc. Marijana Braš, dr. med.

Sudionici konferencije za novinare o dijagnostici i liječenju boli (slijeva: prof. dr. sc. Giustino Varrassi, dr. Adriana Nica, prof. dr. Rudolf Likar, dr. Reinhard Sittl, dr. Roberto Casale i dr. Marijana Braš)

Predavanje dr. sc. Marijane Braš u Središnjem domu znanstvenika u Moskvi